

KURIER LITEWSKI

w WILNIE dnia 5. Sierpnia V. S. ROKU 1808.

KRZEMIENIEC d. 29 czerwca. W dniach ostatnich roku Szkolnego 1808 odprawiły się popisy Szkolne w Gymnazium Wołyńskim; poprzedziła je mowa publiczna w przytomności Biskupów, Kommissyi edukacyjnej i wielu Obywateli miana przez JP. Euzebiusza, Słowackiego Professora wymowy; wystawił on zgromadzonym gościom urządzenie i rozkład Nauk w tej celniejszej Prowincjonalnej szkole dawanych, i w prawdziwej wymowie okazał istotne pożytki z Nauk, do których się w niej młodzież krajowa przyklada: poczem Uczniowie porządkiem klas i kursów zdawali najsłabszą sprawę z całorocznego biegu nauk. Trzecieletnie doświadczenie przekonało z ukontentowaniem zgromadzoną publiczność, że młodzież Gymnazialna poczynając nauki swoje od języków, może się z pożytkiem w pięcioletnim dośkonalić. W naukach: Matematyki elementarnej i wyższej, Fizyki, Prawa, Chemii, Mineralogii, Botaniki, Wymowy, Literatury Polskiej, Łacińskiej i Rosyjskiej, języka Greckiego, Angielskiego i Rysunku okazali Uczniowie znaczny i celujący postęp, czytali rozprawy i mowy przez siebie ułożone. W nauce Mechaniki praktycznej, okazali Uczniowie zrobione wielorakie Machiny z wykładem ich składu i użytku, dawali Uczniowie dowody z talentów które nabyli. W wielkiej liczbie uczniów przykładających się z zapalem do nauk i zaleconych z moralnego postępowania, przyznane pierwszeństwo w zasłudze przez udział nagrody publicznej: w medalu złotym JP. Maurycemu Jarmundowiczowi Uczniowi kursu trzeciego; w Accessit do tegoż medalu JP. Xaweremu Trzebiatowskiemu Uczniowi tegoż kursu; w medalach srebrnych; z kursu drugiego JP. Joachimiowi Chamcowi, w Accessit JP. Leonowi Uszczapowskiemu. Z kursu pierwszego drugoletniego JP. Onufremu Lewockiemu, w accessit JP. Karolowi Hrabii Mnischchowi. Z kursu pierwszego pierwszoletniego JP. Janowi Januszewskiemu; w accessit JP. Michałowi Skibickiemu. Z klasy czwartej JP. Michałowi Trzeciowskiemu. Wielu bardzo uczniów odebrało listy pochwalne. Osobne ustanowienia, złączone jednak z Gymnazium, jak szkoła Imperatorska Jeometrow i Mechaników praktycznych okazała już prawdziwy pożytek. W dniu zakończenia popisów, przytomny Biskup Łucki i Zytomierski, prawdziwie pasterską miał mowę, w której wyraził, że nad spodziewanie swoje, w tak krótkim czasie znalazł tak wysoce posunięte nauki, że każdego prawie Ucznia postępowanie dowiodło, że doskonalenie serca i rozszerzenie władzy rozumu było przedmiotem zatrudnienia. Tłumaczył swoją radość, że ta Szkoła celniejsza, jest oto-

czona ufnością Rodziców. Edukacja prywatna bowiem w tych Prowincjach zmniejsza się, a publiczna jest jedynie cenioną. Po mowie Wizytatora i Prezesa Kommissyi tajnego konsyliarza Czackiego, czytany był rejestr uczynionych funduszków i darów w tym roku dla Wołyńskiego Gymnazium. Nakoniec Biskupim obrządkiem zakończył tę uroczystość Pasterz tej Diecezyi.

S. PETERSBURG VS. d. 24 lipca. GM. Szawałow został G. Adiutantem J. J. Mci, Podpółkownik X. Galicin fligel Adiutantem. Półkownik Adrian kommandantem Derbentu. Półkownik Adamowicz kommandantem 4 półku strzelców. Archimandryta Jan ozdobiony orderem S. Anny 2 klasy. Ponieważ niektóre okręta kupieckie przyszły do portów Rosyjskich z Gothemburga, J. J. Mość rozkazał: żaden statek cudzoziemski który tylko był w Szwecyi, nie będzie w Rosyi przyjęty; żadne okręta z Rosyi do Szwecyi nie będą posyłane; właściciele statki kupieckie posyłający na morze podpisywać się powinni pod przysięgą, jako towarów swoich nie wyprawiają dla tego, ażeby się dostały w ręce nieprzyjaciół. Protoiereje Liwanow i Nalimow w nadgodę zasług otrzymali krzyże, które na piersiach nosić mają. Półkownik Moller, Konsyliarze Szlachtin, Rahozin, Prawdin, Rakow, Marszałek Chanikow, Archimandryta Hieronim, Atanazy, Protoierej Domontowicz order S. Anny 2 klasy.

Dla opatrzenia armii doskonałymi unterofficerami kazano formować dla ich nauki batalion grenadierów od 6 kompanii. Zmarły GL Chruszczow członek wojennego Collegium wymazany się z rangi listy. Za opatrzenie fortyfikacyi Cronstadu oświadczone ukontentowanie najwyższe Półkownikowi Zeleznikow i innym officyerom. G. infanteryi Buxhewden w nadgodę rycerskich zasług na teraźniejszej kampanii przeciw Szwedom i podbicia Sweaborga otrzymał order S. Jerzego 2 klasy. Tajny konsyliarz Senator Obreskow order S. Alexandra Newskiego. Aktualny stanu konsyliarz Ewreinow order S. Anny 2 klasy. W kommissyi szkół duchownych zasiadać będą Metropolita Nowgorodzki Ambroży, Biskup Kałużski Teofilakt, Spowiednik Krynicki, Oberkapelan Derżawin, Ober Prokurator Synodu X. Galicin, stanu sekretarz Sperański. Tajny konsyliarz Manteufel zasiadzie w 3 departamencie Senatu. Estlandzkim Gubernatorem cywilnym wyznaczony aktualny stanu konsyliarz Jskul. Były w Stocholmie Poseł Alopus w nadgodę zasług otrzymał w 12 letnią dzierżawę Starostwa Słonimskie, Sokołowskie, Zdzietowskie, które niżej obeymie

po ustatem dozywociu terazniejszych właścicielów, odbierać będzie ze skarbu corocznie 5 t. rubli.

Oświadczono ukontentowanie Cesarzewiczu W. X. Konstantynowi za dobre ćwiczenie 2 korpusów Kadeckich. Inspektorowi lekarskiego wydziału Willi za zrobienie Farmakopei dla lekarzów wojskowych. Leibgardyi Jzmayłowskiej Kapitan Kutuzow został Półkownikiem. W nadgrode prędkiego i doskonałego urządzenia szkół duchownych Metropolita Nowgorodzki Ambroży otrzymał order S. Włodzimierza 1 klasy, Biskup Kałużski Teofilakt S. Włodzimierza 2 klasy, Ober Prokurator Synodu X. Galicin S. Włodzimierza 2 klasy, stanu konsyliarz Speranski S. Włodzimierza 2 klasy, Ober Kapelan Derżawin S. Anny 1 klasy. Sekretarz Synodu Daniłow S. Anny 2 klasy. Tenże order S. Anny otrzymali konsyliarz banku Bernikow, Prezydent Archangelski Ewreinow, Mohilewski Wice Gubernator Jsupow, Kazański Kołokolcow, Prezydent sądow tamże Sokolski, stanu konsyliarze Micheiew, Gerkin, Leiwanow, Reitzenstein, Benedyktów, Bohdanow, Kamieniew, Poltkowski. Płótno, którego armia potrzebuje corocznie 12 mill. arszyn, pozwolono kommissaryatowi zakupować mniej szerokie niż dawne ukazy przepisywały, nie węższe jednak nad 8 wierszków.

Od armii GM. Graf Orłow Denisow został kommandantem leib Kozackiego pólku na miejscu GM. Czernozubowa. Półkownik Kozłowski kommandantem Olwipolskiego huzarów, Podpółkownik Demianow Jakutskiego muszkietyerów, Podpółkownik Trefurt Tobolskiego. Oświadczono ukontentowanie Szelom pólków Siewierskiego dragonii GM. Denisowi, Naszeburgskiego muszkietyerów GM. Ermołowi za przyprowadzenie onych do należytego porządku, za świadectwem Feld Marszałka X. Prozorowskiego. X. Jerzy Holstein Oldenburgski przyjęty w służbę Rossyiską w randze GL. będzie Rewelskim Gubernatorem wojennym.

BAYONNE d. 15 lipca. Dokonczenie konstytucyi Hiszpańskiej. 61. stany Królestwa zwane Cortes złożyć się będą z 172 osob, na 3 klasy podzielone, duchowną, szlachecką, i gminną; duchowni zasiadać mają na prawey ręce tronu, szlachta na lewey, gminni przeciw tronu. 62. Duchowna liczyć będzie 25 Arcy Biskupów i Biskupów. 63 Szlachecka 25 Szlachty pod tytułem Grandów. 64 Gminna liczy 62 deputatów prowincyi Hiszpańskich i Indyjskich, 30 z miast znaczniejszych, 15 kupieckich, 15 z Akademii doskonałych w naukach i kunsztach. 65. Arcy Biskupi i inni duchowni wnijdą do Cortes za patentem Królewskim, i dostojenstwa tego nie utracą bez wyroku sądowego. 66 Szlachcie w klasie Grandów umieszczony nie będzie, gdy nie ma najmniej 20 t. piastrow dochodu, i nie zasłużył się krajowi na urzędach cywilnych lub wojskowych; dostojność Granda otrzymuje przez patent Królewski, którey nie traci bez wyroku sądowego. 67 Deputatów swoich prowincye wybierają, i z 300 t. mieszkańców, i na ten koniec nowym sposobem

będą podzielone, ażeby ludność odpowiadającą elekcyom mieć mogły. 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75 art: przepisują, jakim sposobem wybierani być mają deputaci z miast, prowincyi, od kupców, Akademii. 76 Cortes zgromadzią się na rozkaz Królewski; Monarcha mocen jest odroczyć przedłużyć, rozwiązać; zwoływa raz przynajmniej co 3 lata. 77 Prezydenta Cortes Król wybiera z 3 kandydatów przez stany podanych większością sekretnych głosów. 78 Też stany wybiorą 2 Wice Prezydentów, 2 sekretarzów, i 4 kommissye każdą z 5 osob, sprawiedliwości, wewnętrzną, skarbową, Indyjską. 79 Wice Prezydentowie zastępują obowiązki Prezydenta nieprzytomnego i chorego. 80 Obrady stanów i głosy tajemne będą. 81 Zdania ich nie będą drukowane i rozgłaszane pod winą i karą buntowniczego postępku. 82. Stany co lat 3 ułożą etat dochodu i wydatku narodowego, za wniesieniem Oratorów rady stanu; ci sami prekladać będą stanom potrzebę odmian w prawach cywilnych i kryminalnych, podatkiowania, monety, Cortes rzecz roztrząsnowszy potwierdzą. 83. Projekta do praw zgotowane rada stanu komunikować będzie 4 kommissyom od Stanów obranym. 84 Rachunki skarbowe corocznie Minister poda Stanom w druku, które mają prawo podawać tronowi swoje uwagi nad bezprawiami dostrzeżonymi w administracyi. 85 Jeżeli Cortes mieć będą ważne pobudki narzekania przeciw Ministrom, pismo swoje odeszłą Królowi przez deputatów. Monarcha rzecz każe roztrząsać 7 konsyliarzom rady stanu, i 6 Castiliiskiej. 86. Królewskie wyroki ogłaszane będą tym sposobem. Po wysłuchaniu Cortes.

87 Dzierżawy i prowincye Hiszpańskie w innych częściach świata równych swobod i przywilejów używać zaczną z krajami Monarchii Europejskimi. 88 Wszelki przemysł, iękodzieło, rolnictwo odtąd są wolne tam każdemu obywatelowi. 89 Wolny jest handel między temiż dzierżawami i prowincjami zamorskimi nawzajem, niemniej wolny dla nich z krajami Hiszpańskimi w Europie bez żadnego określenia, obrębów, i przeszkody. 90 W tych wszystkich krajach nie może być nadany nikomu przywilej szczególny do wprowadzania lub wywożenia jakich towarów i produktów. 91 Wszystkie prowincye zamorskie mieć zawsze powinny przy rządzie w Hiszpanii deputatów, których obowiązkiem będzie pilnować interesu ziomków, którzy ich wybrali, i reprezentować w zgromadzeniu Cortes. 92 Takich deputatów ogółem będzie 22, to jest 2 z Nowey Hiszpanii, 2 z Peru, 2 z Nowey Grenady, 2 z Buenos Ayres, 2 z wysp Filipińskich, 2 z Portorico, 1 z Carracas, 1 z Quito, 1 z Chili, 1 z Cusco, 1 z Guatimali, i z prowincyi leżących na zachod Nowey Hiszpanii, to jest Nowego Mexico i Californii; i z prowincyi wschodnich, to jest Floridy. 93 i 94 art: przepisują, jakim sposobem tych deputatów obierać trzeba. 95 6 osob od Króla wybranych z liczby 22 deputatów prowincyi zamorskich zasiadać powinno w wydziale Indyjskim rady, stanu; którzy radzić mogą w rzeczach tyczą-

cych się ich ziomków Reszta. później.

LONDYN d. 24 czerwca. Zadnych wiadomości nie odbieramy jeszcze o czynności wojsk i flott naszych na morzu północnym, środkowym, na brzegach Hiszpańskich i Amerykańskich. Tymczasem do Parlamentu Ministrowie przynoszą projekta dążące do powiększenia armii lądowej, snadź dobrze widząc, na jakie niebezpieczeństwo dziś wystawiona jest oyczyzna. Co wyznał głósno Lord Castlereagh; dawniej, są jego słowa, Napoleon groził Brytanii W. z portów tylko Francuzkich, Boulogne najbardziej, gdzie liczną flotyllę zgromadził; lecz Anglicy tu łatwo mogli dopilnować nieprzyjaciół, i gotować się na zniszczenie zamysłów szkodliwych; dziś panem będąc Portugalii, Hiszpanii, morza północnego, czynić może wyprawę z Cadix, Lisbony, Flessingue, Texel. Chociaż Jerzy 3 ma flotłę nieskończonej liczbą nawet od przeciwnicy wyższą, gdy jednak naydoświadczeńsi Admirałowie Angielscy przed obliczem narodu oświadczyli dawno, że lądowanie w pewnych czasach i okolicznościach nie jest niepodobne, roztropność każe utrzymywać wojsko nayliczniejsze, któreby nieprzyjaciół występujących na brzeg potkać i odeprzeć mogło.

Odpowiadając na to Oppozycja przekładała, że lud Angielski iak wielką zawsze skłonność i ochotę pokazywał do morskiej służby tak miał wstręt do lądowej; podnosząc znacznie liczbę armii klęskę zadamy ludności, zniszczemy rękodzieła, przemysł, rolnictwo, flotłę nawet osłabimy, która potrzebnej liczby maytków nie znajdzie w kraju. Z tych względów, przytém zważając stan dzisiejszy kraju, nieukontentowanie Anglików, niepodobienstwo naprawienia kosztem naszym i siłą, co dotąd zepsuło się na lądzie Europejskim, Oppozycja pokoy przyspieszyć radziła; lecz Ministrowie pokazywali niepodobienstwo ugody, śmiało twierdząc że terazniejsza wojna ze względu na słabość nieprzyjacielskiej potęgi morskiej, mniej straszną jest Angielkom, niżeli pokoy, którego zapewne użyłaby strona przeciwna ku zgotowaniu flott ogromnych, rozkrzewieniu morskiego handlu, ćwiczeniu maytków, doskonałeniu Officerów, czego dziś w czasie wojennym czynić łatwo nie może. Wprawdzie handel Angielski upadł w Europie, lecz dotąd kwitnie w drugich częściach świata, i nadzieję mieć możemy, że Amerykańskie osady Hiszpanów przez pożyteczne związki część znaczną szkody nadgrodzą. Była w Parlamencie mowa o przemianie mundurów armii lądowej; jeden z Oppozycji na to odpowiedział radząc starać się raczej, ażeby wodzowie nasi wiali żołnierzom ducha rycerskiego, iaki ożwiał ich za pamięci przodków pod hetmaństwem Marlborougha.

W Manchester i okolicach zdawała się przywrócona spokoyność przez użyte od rządu środki surowe przeciw rokoszanom, ledwie tydzień upłynął ciszy, powstały nowe zaburzenia; malkontenci naprzód w liczbie wielkiej odprawiać zaczęli tajemne zchadzki, później zbrojno napadać na domy, rzemieślników i fabrykantów namową od-

wodzić od roboty, naostatek gwałtem przymuszać do rozeyścia się zaczęli, niszcząc warstaty, psując surowe materyały, inne pokrzywdzenia czyniąc. Szczęściem rząd nie wierząc powierzchownemu uspokoieniu umysłów po rozruchu pierwszym, nie zprowadził z Manchester pieszych i konnych półkowników, które tam dawniej posłane były; te same więc przedzwybroń wzięły; lud pierwszym przypadkiem nauczony iak smutne są skutki ogłoszenia i wykonania prawa Marsowego, nie czynił na ten raz odporu żołnierzowi, zakończyło się więc wszystko spokoynie, gmin uskromiony odszedł do domu, jedney krwi kropli nie trzeba było przelewać.

Admirałowie nasi dziś naypilniej uważają porty Brest, Orient, Rochefort, gdzie Francuzi zdają się czynić nagle przygotowania do rychłej żeglugi; która że dla nich jest łatwa, iak tylokrotne doświadczenie nauczyło, rząd nasz nie przestając na straży i ścisłym zamknięciu portów, uzbroił eskadry które za nieprzyjacieli w pogoniść mają, i niszczyć jego zamiary dążące bez wątpienia do zasilenia Hiszpańskich osad w Ameryce. Mimo naywiększą ostrożność naszą jednak lekkie statki Francuzkie trafiły do Indyi zachodniej, gdzie Admirał Cochrane poymać one usiłował nadaremnie. Admirał Taylor wyszedł pod Lisbonę dla złączenia się z Admirałem Cotton, który dotąd stoi bezczynnie, przestając na zamykaniu Portugalskich portów, i przyimowaniu Emigrantów tego kraju przenoszących się do Brezylji. Admirał Stopford inną eskadrę wyprowadził z Plymouth która zmocni straż portu Bresteskiego. Trybunał Admiralicji oświadczył, że wszystkie statki Portugalskie w portach Angielskich zatrzymane lub do nich zprowadzone po wkroczeniu Francuzów do Lisbony, będą oddane właścicielom z ładunkiem całym, i nadgodą za czas utracony; tak Oppozycja Ministrom czynić daremnie radziła ze wszystkimi okrętami, któreśmy narodowi obojętnym zabrali.

Gdy już zbliżyły się Wakacye Parlamentowe, Kanclerz skarbowy Percival przełożył izbie niższej potrzebę 2 mill. 200 t. Sterlingów na wydatki publiczne; dano bez trudności. Czeka naród z utęsknieniem Królewskiej mowy, podchlebając sobie iż w niej Monarcha nadzieję uczyni pokoiu prędkiego. Listy z New Yorck donoszą powtórnie o zdobyciu portu Onrust pod Batawją, w nim eskadry Hollenderskiej przez Admirała Pellew, który na wyprawę do wysp Filipińskich miał z Madras wyprowadzić żołnierza lądowego 12 t; lecz kompania wschodnio Indyjska żadney o tém wiadomości nie ma.

PARYŻ d. 19 lipca. Według listów z Bayonne odebranych, Król Józef d. 9 rano przeszedł rzekę Bidassoa przedzielającą Francją od Hiszpanii; wkrótce potem stanowszy w mieście Yrun był witany od licznych deputatów Nawarry; mieszkańców wiejskich tłum otaczał Monarchę, który audyencyą dawszy posłańcom i urzędowi udał się w dalszą podróż, wieśniaków tysiące w ubiorach świątecznych zpytały iadącego Króla na ka-

żdem miejscu, oświadczając radość z oglądania jego muzyką, tańcem, okrzykami. Na granicy Biscaili spotkała deputacja tej prowincyi, i wprowadziła nowego pana do S. Sebastien, gdzie wiażd odprawił uroczysty przy odgłosie armat wałowych pośród gminnego okrzyku, dał audyencyą każdemu z poddaństwa, oglądał port, fortyfikacye, cytadellę; przez ten dzień wszystkie domy ozdobili mieszczanie kobiercami, kwieciami, w nocy pysznie oświecili skacząc, śpiewając i grając pod oknami pałacu Królewskiego. Nazajutrz rano Monarcha był na nabożeństwie, i opuścił miasto; Biskayczycowie z ukontentowaniem słuchali deputatów Junty opowiadających, co Król wstępując na tron łaskawie i miłosiernie już uczynił dla Hiszpanów. Przybywszy do Tolosy był witany przez deputatów prowincyi Guipuscoa, kazał dać sobie sprawę o fabryce rozmaitej broni która w tém mieście była, i zalecił rozpocząć robotę przerwana na początku dzisiejszych rozruchów. D. 12 wiechał do Vittoria, gdzie przed tronem stały stany prowincyi Alava; tu Król miał spoczywać dni kilka; d. 15 będzie w Miranda.

O rozruchach w Hiszpanii trwających nie odbieramy żadney wiadomości; zapewne klęski po wielu miejscach zadane pierwszym rokoszanom, sił ich rozerwanie, mała ufność w niedoświadczonych naczelnikach, mniejsza jeszcze w posiłkach Angielskich, złożył lud do poddania się rządowi nowemu. Wodzowie Francuzcy trzymają się statecznie układu początkowego, przebaczać gminowi; karać surowie dowodzców, ażeby tych upadkiem prędkim i strasznym załęknieni naśladowce zastanowili się przecie, na jakie sami wystawiają się niebezpieczeństwo, przyjmując obowiązek wielki i trudny prowadzenia gminu prostego i bezbronnego przeciw regularnemu żołnierzowi. Tę liczbą żeby mogła być dostateczną nazwał czenie wszelkich przeszkod, nowe coraz półki Francuzkie, Włoskie, Szwajcarskie etc Napoleon do Hiszpanii prowadzić kazał.

Nowy poseł Perski niedawno przybył do naszej stolicy. Kardynałowi Caprara zrobiono bardzo pomysłnie operacyą katarakty. Upały w całej Francyi są teraz nadzwyczajne; mieliśmy dni takich kilka, że thermometer gradus 27 pokazywało. Z odleglejszych od stolicy miejsc przychodzą smutne doniesienia o spadłych gradach wielkości nadzwyczajney, które trzody bydła powybijały, nadzieję rolników zniszczyły przez wytłuczenie, zboż i winnic, o deszczach które zalały rozległe pola; o burzach i wichrach strasliwych, które w domach i budowlach szkodę niezmierną sprawiły. Laforest r. 1806 poseł Francuzki w Berlinie, ma tenże obowiązek sprawować przy Madrickim dworze. Imperator Napoleon ma jeszcze zabawić nieco w Bayonne, podobno żeby przedzey wiadomość odebrał o zupełnem uspokoeniu Hiszpanii, i spokojnem wstąpieniu na tron brata swojego; co gdy nastąpi, departament zachodnie i brzegi Oceanu zwiedzając powróci do nas. Miasta na drodze leżące wystawiły, na przyjęcie gwardyą dla niego honorową. Po

wszystkich portach uzbraiamy się dziś pilnie nad inne czasy, mianowicie w Anvers i Fleissingne, gdzie iak dawno Minister zapowiedział, mieć wkrótce mamy gotowych do wyjścia pod żagle 30 okrętów liniowych. Ta potęga oko Anglików zwróciła ku sobie, iakoż słyszemy że nieprzyjaciel eskadry swoje przed uściem rzeki Escaut krążące znacznie pomnożył.

WIEN d. 27 lipca. Przybył tu z Węgier Arcy X. Karol Ambroży Prymas Królestwa, który ma być wkrótce na Arcy Biskupstwo Granu poświęcony przez Arcy Biskupa Erlau, Biskupów Raab i Steinamanger. Po wszystkich Comitatach odbywają się teraz elekcyje deputatów na seym blisko następujący bardzo spokojnie; rozumiemy że ci przyniosą instrukcyje odpowiednie żądaniom Cesarza Króla swojego względem wyprawowania z cyrkulacyi papierowych pieniędzy, dopełnienia półków narodowych, i pospolitego ruszenia zawsze gotowego; nawzajem Monarcha okaże powolność na wiadome żądania Stanów Miasto Węgierskie Oedenburg przypadkowym pożarem zplonęło; wiele domów poszło w perzynę; najszybszy ratunek nie skutkował; szkoda niewyrachowana. Gdy wyznaczeni kommissarze pracują nad formowaniem drugich batalionów rezerwy w prowincyach, urzędnicy zatrudniają się urządzeniem milicyi miejskiej, co wszystko czynią z takim pośpiechem, iż dzieło wkrótce będzie dokonane. Jak wielka jest w narodzie ochota do tej służby ztąd wnosić trzeba, że w Trieste 2 t. młodzieńców podały swoje imiona; w Austrii zaś zamiast żądanych od rządu 16 t. 40 t. zapisano.

CONSTANTINOPOL d. 24 czerwca. Do portu naszego zawinęła niedawno fregata Angielska; listów od niej przyniesionych rząd Turecki nie przyjął, i żadney odpowiedzi nie dał, oświadczając iż mieć nie chce żadney komunikacyi z nieprzyjacielem, z którym traktować bez Francyi nie myśli; zatem fregata odejść musiała. Imperator Napoleon pisał do Sułtana Mustafy 4 zapewniając o stałej przyjaźni swojej.

COPENHAGA d. 22 lipca. Dotąd jeszcze nie mamy pewney wiadomości, w którą stronę udała się Angielska flotta z wojskiem lądowem, powraca do oyczyzny swojej, czyliż zamysła w Norwegii lądować. Nawet z tego kraju od dawnego czasu rząd Duński żadnych doniesień nie ogłasza czyli nie odbiera; biegają tylko wątpliwe odgłosy o nieustających walkach Norwegianów z Szwedami na granicy, które padają ciągle na stronę pierwszych. Z Anglii i Szwecyi od kilku miesięcy żadne urzędowe doniesienia, żadne pisma peryodyczne do lądowej Europy nie przychodzą, ztąd żyjemy w niewiadomości o nieprzyjacielskich zamiarach i obrótach; co tém bardziej rząd nasz zachęciło do ostrożności; iakoż Król Fryderyk 6 wiele czasu łoży na oglądanie i ćwiczenie wojsk regularnych, korpusów miejskich Copenhagi, i milicyi którą ku własney obronie Selandya wystawiła. Marszałek Bernadotte iako szwagier nowego Króla Hiszpanii Józefa, ma dziś przy sobie gwardyą z wojsk tego narodu.